

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Курс: «Методологія наукового та патентного пошуку»

Авторське право

**Підготувала: провідний
фахівець відділу науково-
медичної інформації та
патентно-ліцензійної роботи**

Діана Лічман

Поняття "авторське право"

✓ **Авторське право** є інститутом цивільного права і ключовою галуззю права інтелектуальної власності; воно призначене захищати зовнішню форму вираження об'єкта (твір, малюнок, збірник, фотографія та інше), тобто їхнє «матеріальне втілення». Авторське право не може використовуватись для захисту абстрактних ідей, концепцій, фактів, стилів та технік, що можуть бути використані у творі.

✓ **Авторські права** — це набір суб'єктивних виключних прав, які дозволяють авторам літературних, мистецьких та наукових творів отримати соціальні блага від результатів своєї творчої діяльності.

✓ **Авторське право** — це сукупність правових норм, які регулюють відносини, що виникають внаслідок створення і використання творів літератури, мистецтва й науки. Авторське право встановлює сприятливі правові умови для творчої діяльності, забезпечує доступність результатів цієї діяльності всьому суспільству. Воно визначає і забезпечує широкий захист особистих немайнових і майнових прав авторів

Об'єкти та суб'єкти авторського права

Об'єкти авторського права:

- літературний твір;
- музичний твір;
- твір образотворчого мистецтва;
- твір декоративно-прикладного мистецтва;
- твір архітектури;
- твір картографії;
- фотографічний твір;
- складений твір;
- виступи, лекції, промови, проповіді та інші усні твори;
- база даних;
- комп'ютерна програма;
- аудіовізуальний твір;
- сценічний твір;
- твір в області науки;
- твір у перекладі;
- твір у переробці.

Не є об'єктами авторського права:

- повідомлення про новини дня або поточні події, що мають характер звичайної прес-інформації;
- твори народної творчості (фольклор);
- видані органами державної влади у межах їх повноважень офіційні документи політичного, законодавчого, адміністративного характеру;
- державні символи України, державні нагороди; символи і знаки органів державної влади, Збройних Сил України та інших військових формувань; символіка територіальних громад; символи та знаки підприємств, установ та організацій;
- грошові знаки;
- розклади руху транспортних засобів, розклади телерадіопередач, телефонні довідники та інші аналогічні бази даних, що не відповідають критеріям оригінальності.

Суб'єкти авторського права:

- **Автор** — фізична особа, творчою працею якої створено твір.
  - **Спадкоємці**: у спадщину можуть перейти тільки майнові права, особисті немайнові права у спадщину не переходять.
  - **Роботодавець(замовник)**: майнові права на твір, створений у зв'язку з виконанням трудового договору(замовлення), належать працівникові, який створив цей твір, та юридичній або фізичній особі, де або у якої він працює, або замовнику, спільно, якщо інше не встановлено договором.
- Первинним суб'єктом авторського права є автор твору.
  - Суб'єктами авторського права є також інші фізичні та юридичні особи, які набули прав на твори відповідно до договору або закону.
  - **Співавторство** — це спільна творча діяльність щодо створення твору.
  - **Нероздільним** вважається таке співавторство, за якого неможливо виділити частину твору, що створена конкретним співавтором.
  - За **роздільного** співавторства у тієї чи іншої частини твору, що створений співавторами, існує конкретний автор.

Без дозволу суб'єктів авторського права із зазначенням імені автора і джерела запозичення, допускається:

- використання цитат;
- відтворення, у тому числі в електронній (цифровій) формі, інтерактивне надання доступу до правомірно опублікованих статей та інших невеликих за обсягом творів для забезпечення та реалізації освітнього процесу або з метою наукових досліджень, якщо такі дії не мають самостійного економічного значення;
- відтворення та доведення до загального відома публіки публічно виголошених промов, звернень, доповідей та інших подібних творів в обсязі, що відповідає визначеній меті;
- виготовлення копій творів, що зроблені із законного джерела з метою пошуку тексту і даних, включених до наукових публікацій або пов'язаних з ними, для дослідницьких цілей.

Юридичні наслідки співавторства

- ▶ Якщо твір, створений співавторами, є нероздільним твором, то авторське право на такий твір здійснюється співавторами сумісно.
- ▶ Кожен із співавторів зберігає своє авторське право на ту частину твору, котра може використовуватись окремо від твору, що створений у співавторстві.

Порушення права інтелектуальної власності

► Піратство (опублікування, відтворення, ввезення (вивезення) на митну територію України, розповсюдження контрафактних примірників творів, фонограм, відеограм, програм організацій мовлення)

► Плагіат (оприлюднення повністю або частково чужого твору під іменем особи, яка не є автором твору)

Shift

Строк дії авторського права

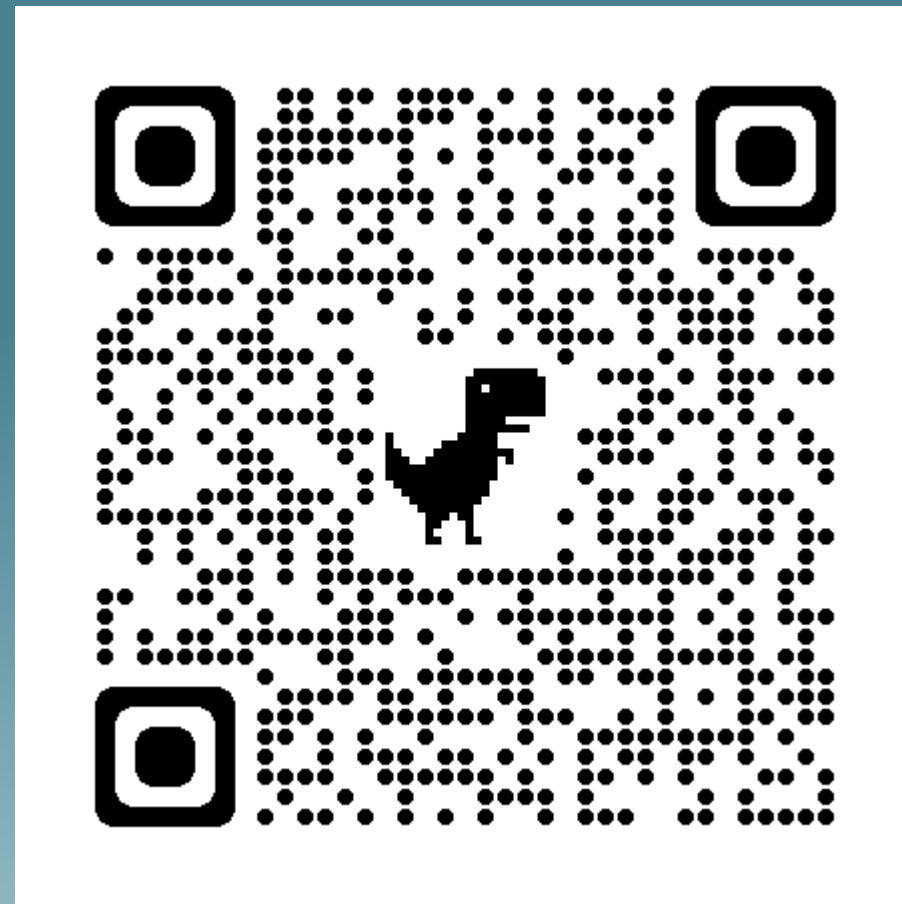
► Відповідно, до українського законодавства авторське право діє протягом усього життя автора та 70 років після його смерті.

► Після завершення строку дії авторського права твори переходять до суспільного надбання.

Заява на державну реєстрацію
авторського права на твір

Приклади для заповнення заяви

Суміжне право – права виконавців, виробників фонограм і відеограм та організацій мовлення.

На відміну від об'єктів промислової власності (ТМ, винаходи, промислові зразки), для об'єктів авторських та суміжних прав чинне законодавство не вимагає виконання формальностей для засвідчення прав власності на них (отримання свідоцтва). Проте реєстрація об'єкта авторського та суміжного права може стати важливим етапом для подальшого розпоряджання правами на результат творчої діяльності автора. Це допоможе уникнути виникнення будь-яких спорів стосовно авторства та незаконного використання твору і зупинити недобросовісну діяльність порушників.

Об'єктами суміжних прав є:

- виконання літературних, драматичних, музичних, музично-драматичних, хореографічних, фольклорних та інших творів;
- фонограми, відеограми;
- передачі (програми) організацій мовлення.

Термін реєстрації авторського права, приблизно 2-3 місяця, після чого державна реєстрація **засвідчується Свідоцтвом України**.

Реєстрація авторського права не є необхідною і загалом діє з моменту створення твору. Однак для більшої захищеності Ваших напрацювань, а також для майбутнього відстоювання своїх інтересів ми радимо своїм клієнтам здійснювати дану процедуру.

Регулювання правовідносин у сфері інтелектуальної власності в Україні:

- Стаття 41. Кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності.
- Стаття 54. Громадянам гарантується свобода літературної, художньої, наукової і технічної творчості, захист інтелектуальної власності, їхніх авторських прав, моральних і матеріальних інтересів, що виникають у зв'язку з різними видами інтелектуальної діяльності.

- Регулюються нормами Цивільного кодексу України (Книга IV "Право інтелектуальної власності"), Кримінального, Митного кодексів України, Кодексу України про адміністративні правопорушення.
- В Україні діють 10 спеціальних законів у сфері інтелектуальної власності. Це закони України: "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі", "Про охорону прав на промислові зразки", "Про охорону прав на знаки для товарів і послуг", "Про охорону прав на сорти рослин", "Про охорону прав на зазначення походження товарів", "Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем", "Про авторське право і суміжні права", "Про захист економічної конкуренції", "Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів та фонограм", "Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання, пов'язаних з виробництвом, експортом, імпортом дисків для лазерних систем зчитування".